

AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽĪSTAMI

AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽIŠTAMI

Išvada dėl struktūrinio postūmio užduoties

2022 m. valdžios sektoriaus finansinių rodiklių vertinimas

Saulė Skripkauskienė

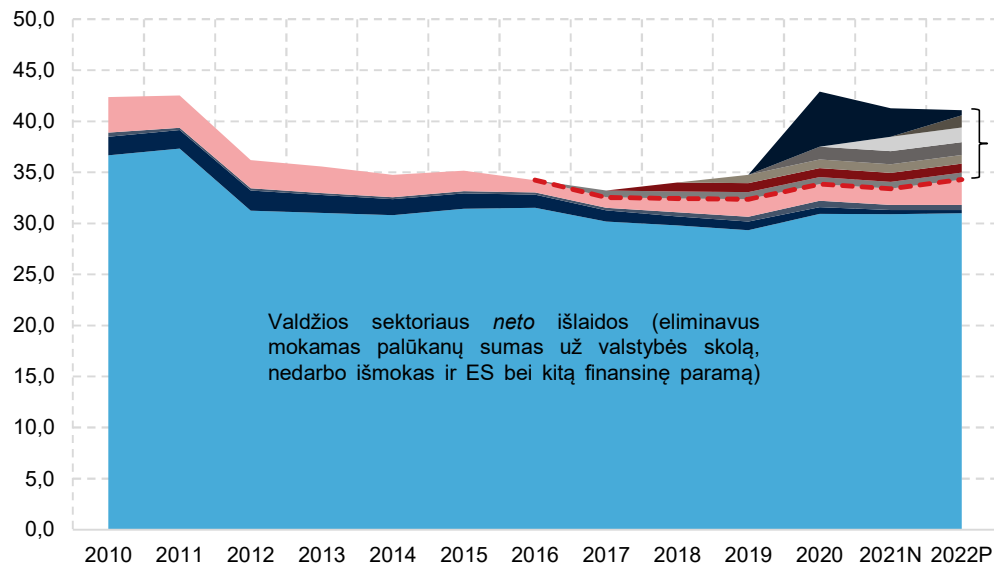
Biudžeto stebėsenos departamento vadovė

2021-11-12

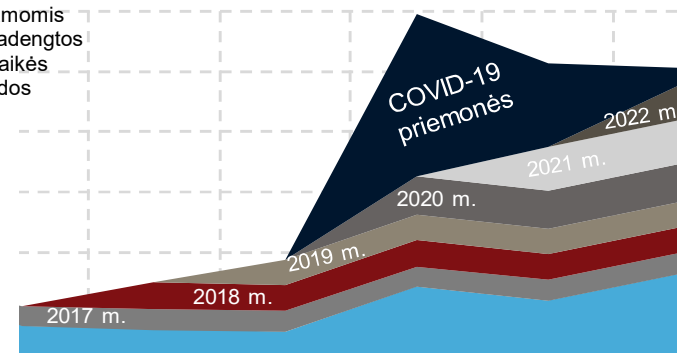

Laikinas COVID-19 išlaidas keičia augantys ilgalaikiai įsipareigojimai

proc. BVP

Tvariomis
pajamomis
nepadengtos
ilgalaikės
išlaidos

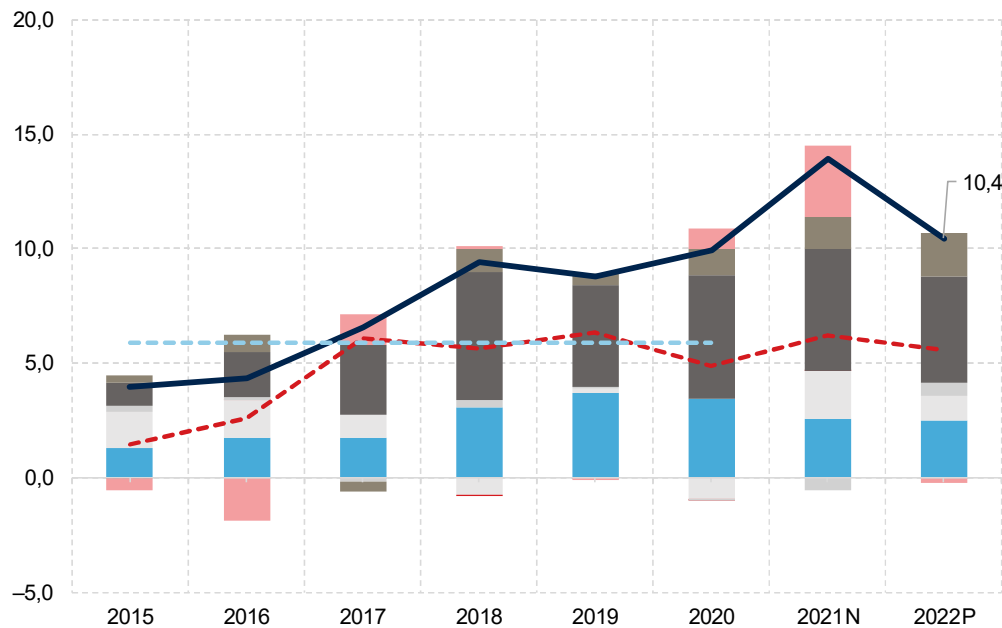
■ Valdžios sektoriaus išlaidos neto
■ Draudimas nuo nedarbo

■ Palūkanos
■ ES ir kita finansinė parama

Valdžios sektoriaus *neto* išlaidos auga sparčiau nei nominalaus BVP augimo vidurkis ir, be papildomų tvarių pajamų, tai didina struktūrinį deficitą

proc., kaitos veiksniai proc. p.

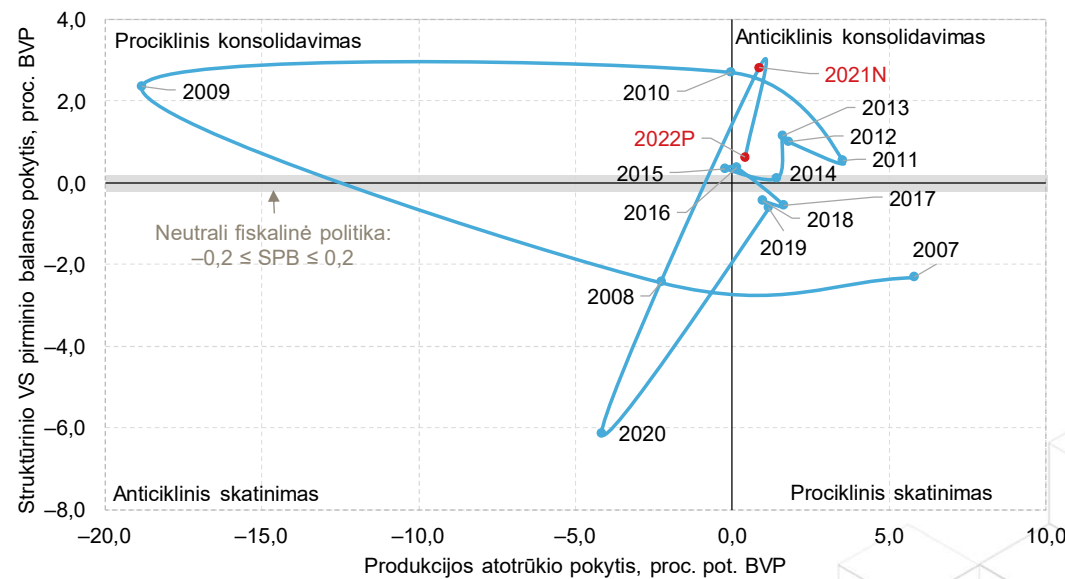

- Kapitalo išlaidos
- Kiti einamieji pervedimai (mokami)
- Socialinės išmokos iš viso
- Subsidijos
- Mokesčiai
- Tarpinis vartojimas
- Kompensacija dirbantiems
- Valdžios sektoriaus išlaidos neto
- Potencialaus BVP to meto kainomis daugiamečių augimo vidurkis
- 2011-2020 m. nominalaus BVP augimo vidurkis

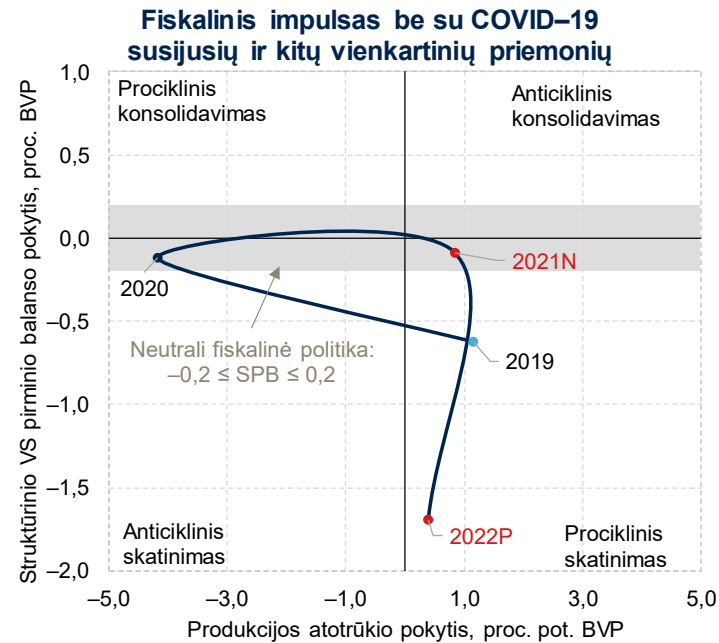
Nepriskyrus COVID-19 išlaidų vienkartinėms, struktūrinis pirminis balansas gerėja, tačiau tai neparodo tikrosios viešųjų finansų padėties

Fiskalinis impulsas

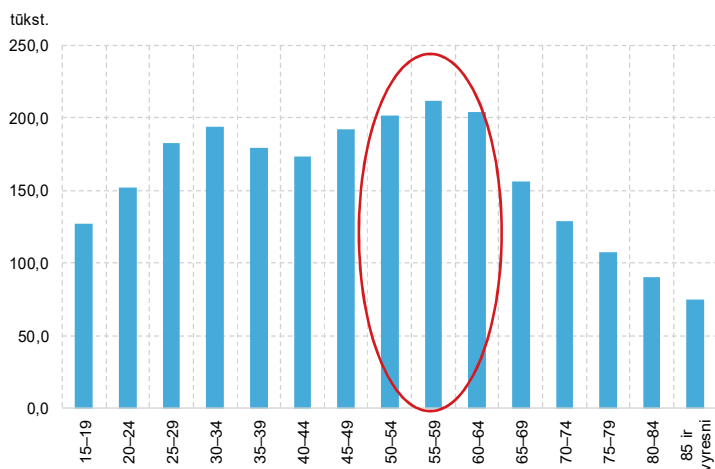
Eliminavus COVID-19 ir kitas vienkartinės išlaidas, Lietuvos struktūrinis pirminis deficitas 2022 m. auga

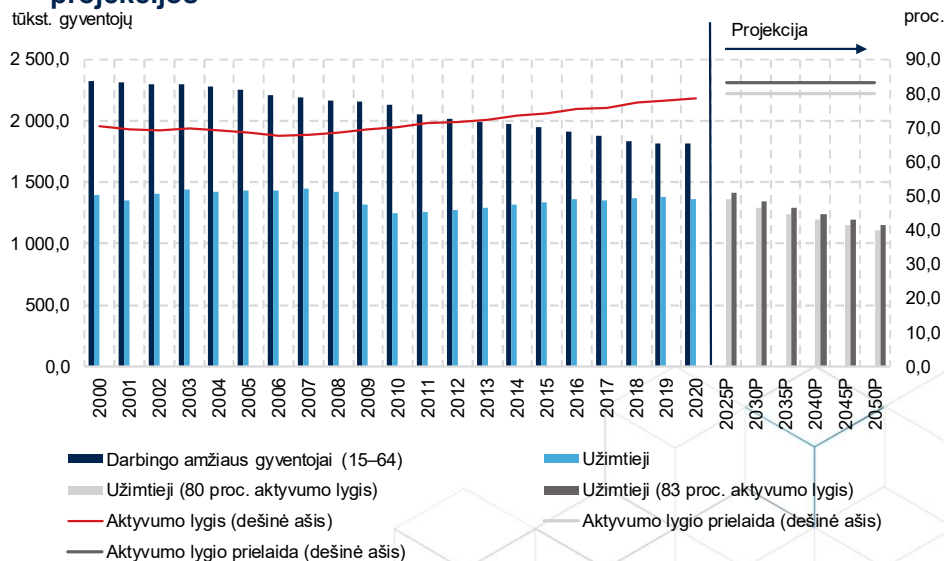
Socialinio draudimo pensijų sistemą ateityje vis labiau veiks visuomenės senėjimo sukelti iššūkiai

Nuolatinių gyventojų skaičius Lietuvoje 2021-01-01 pagal amžiaus grupes

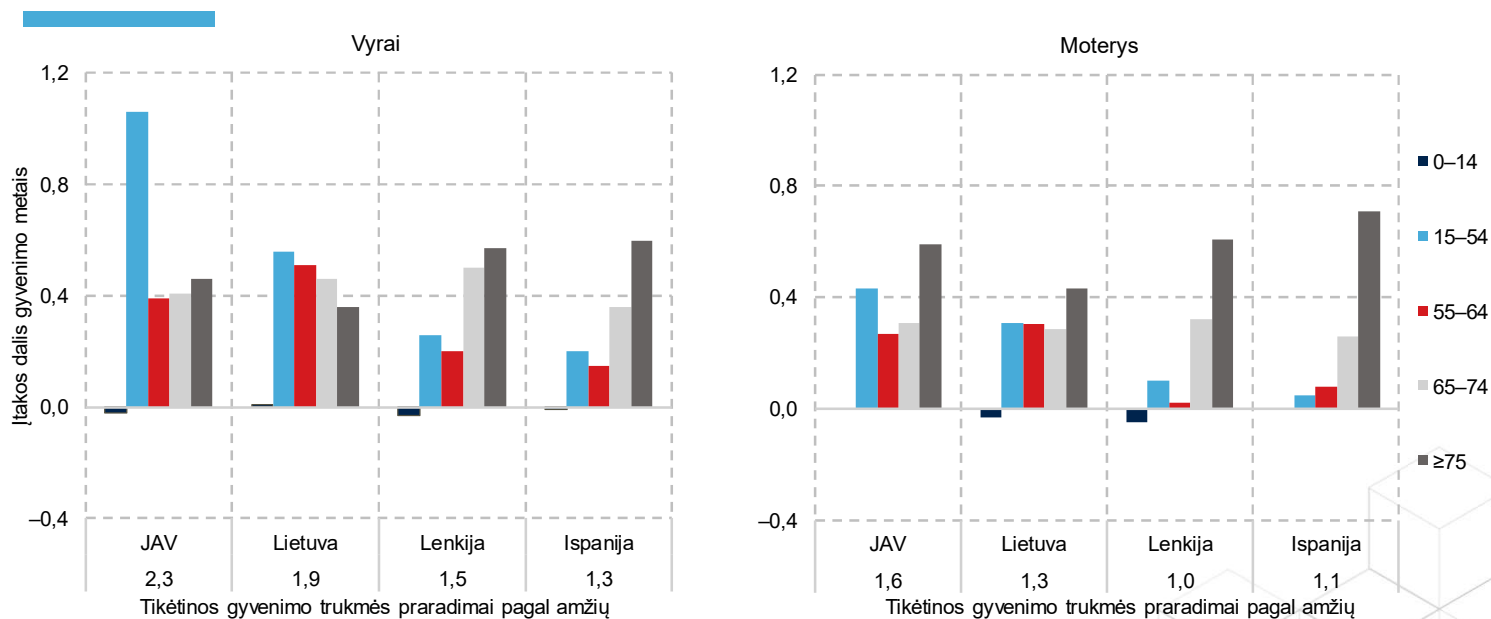
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Darbingo amžiaus gyventojai ir užimtųjų skaičiaus projekcijos

Šaltinis – Eurostatas, Lietuvos statistikos departamentas, VK FI skaičiavimai

2020 m. prarasti vidutinės gyvenimo trukmės metai Lietuvoje susitelkę vyrų darbingo amžiaus kohortoje, o tai neigiamai veiks socialinio draudimo įmokas

Šaltinis – Islam N. et al., „Effects of covid-19 pandemic on life expectancy and premature mortality in 2020: time series analysis in 37 countries“

Pensijų sistemai finansuoti trūksta tvaraus pajamų šaltinio

Nr.	Pavadinimas	2019	2020	2021N	2022P
1.	GPM nuo pajamų susijusių su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais priskiriamų gyventojų A klasės pajamoms	3 046,9	3 166,2	3 665,6	3 993,5
2.	GPM dalis bendrosios pensijų dalies finansavimui ($1 \times \frac{9,36}{20,00}$)	1 426,0	1 481,8	1 715,5	1 869,0
3.	Asignavimai iš LR valstybės biudžeto socialinio draudimo pagrindinei (bendrajai) pensijos daliai kompensuoti	1 760,4	1 932,4	2 159,8	2 389,3
4.	Bendrosios pensijų dalies finansavimo deficitas (2 – 3)	-334,5	-450,6	-444,3	-520,3
5.	VSDF perviršis	426,3	274,1	384,2	310,1
6.	Rezultatas (4 + 5)	91,8	-176,5	-60,1	-210,3

Šaltinis – VK FI skaičiavimai

Spartesnis ilgalaikių išlaidų augimas būtų galimas, jei jų padengimui būtų numatyti tvarūs pajamų šaltiniai

- 2022 m. numatomos ne tik trumpalaikės COVID-19, bet ir ilgalaikės išlaidos, kurių padengimui nėra numatyta ilgalaikių pajamų šaltinių;
- Sprendimai dėl pensijų didinimo turėtų būti priimami remiantis ilgojo laikotarpio valdžios sektoriaus pajamų ir išlaidų projekcijomis, taip užtikrinant sistemos tvarumą;
- Tikslai sparčiau mažinti pagyvenusių asmenų skurdą yra aktualūs, tačiau, priimant socialinio draudimo pensijos apskaičiavimo tvarkos keitimus, svarbu atsižvelgti į kylančius visuomenės senėjimo iššūkius ir numatyti tvarius pajamų šaltinius.

AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽĪSTAMI

„2022 metų valdžios sektoriaus
biudžeto projektų vertinimas“

IŠVADA

Dėl struktūrinio postūmio
užduoties

2022 m. valdžios sektoriaus
finansinių rodiklių
vertinimas

Saulė Skripkauskienė

Biudžeto stebėsenos departamento vadovė

 8 608 93 485

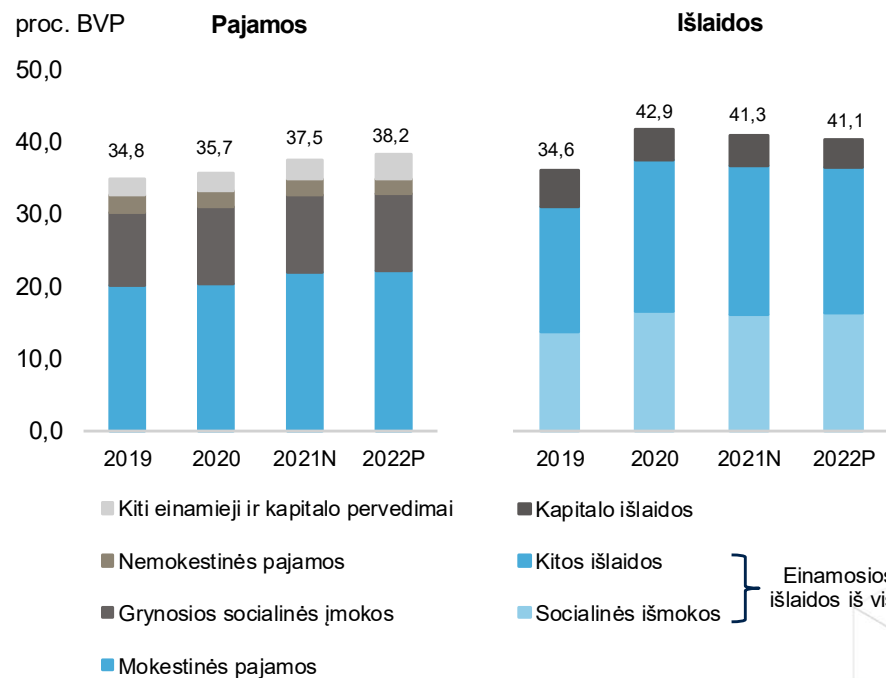
 Saule.Skripkauskiene@ifi.lt

 <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/BiudzetoStebesena>

 @valstybeskontrole

Valdžios sektoriaus pajamos ir išlaidos

Fiskalinių rizikų švieslentė

MAKROEKONOMINIAI RODIKLIAI, proc. BVP (jei nenurodyta kitaip)	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021N	2022P
Realiojo BVP augimas, proc.	7,4	11,1	2,6	-14,8	1,7	6,0	3,8	3,5	3,5	2,0	2,5	4,3	4,0	4,6	-0,1	4,3	4,0
Nedarbo lygis, proc.	5,8	4,3	5,8	13,8	17,8	15,4	13,4	11,8	10,7	9,1	7,9	7,1	6,2	6,3	8,5	7,4	6,7
Būsto kainų indeksas, proc.		26,3	9,0	-29,9	-7,4	6,6	-0,2	1,2	6,4	3,7	5,4	8,9	7,3	6,8	7,3	12,6	
Realusis efektyvusis valiutų kursas, proc.	-0,3	3,0	6,1	6,8	-5,4	0,6	-2,0	0,9	3,0	0,3	1,9	0,3	4,2	-0,7	3,3	2,7	
Einamosios sąskaitos balansas	-10,6	-13,0	-13,0	-8,8	-3,7	-0,5	-1,7	-1,2	1,2	0,9	0,0	-1,0	-0,1	1,4	3,7	5,4	5,4
Bendroji skola užsieniui	60,5	72,1	72,4	86,8	86,3	80,3	77,9	70,7	70,6	76,7	86,2	82,7	78,3	70,2	76,6	62,1	57,6
Privačiojo sektoriaus kredito srautai	18,7	24,9	10,4	-9,4	-5,9	-2,2	0,4	-0,2	0,2	2,6	4,4	4,5	4,3	2,6	0,3		
FISKALINIAI RODIKLIAI, proc. BVP																	
VS balansas	-0,3	-0,8	-3,1	-9,1	-6,9	-8,9	-3,2	-2,6	-0,6	-0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	-7,2	-3,8	-2,9
Struktūrinis VS balansas	-3,1	-5,4	-7,8	-6,0	-3,9	-3,3	-2,5	-1,1	-0,9	-0,5	0,1	-0,2	-0,4	-1,0	-7,0	-3,9	-3,2
VS skola	17,2	15,9	14,6	28,0	36,3	37,1	39,7	38,7	40,5	42,5	39,7	39,1	33,7	35,9	46,6	45,3	44,7
Finansavimo skolintomis lėšomis poreikis	4,0	3,0	5,6	13,7	11,0	11,1	8,5	8,2	4,5	6,6	4,6	2,8	4,4	1,3	12,5	8,2	7,9
Fiskaliniai rezervai	1,5	1,0	1,1	2,1	1,5	1,2	0,7	0,3	0,4	0,4	0,5	0,6	1,1	2,0	1,6	3,1	3,6

■ Aukštas rizikos lygis
 ■ Vidutinis rizikos lygis
 ■ Žemas rizikos lygis
 ■ Nėra duomenų

Fiskalinės drausmės taisyklių laikymasis 2021–2022 metais

Fiskalinės drausmės taisyklės	2021	2022
Perteklinio VS taisyklė	netaikoma	netaikoma
VS išlaidų augimo ribojimo taisyklė	netaikoma	netaikoma
VS priskiriamų biudžetų taisyklės, iš jų:		
Valstybinio socialinio draudimo fondo	✓	✓
Privalomojo sveikatos draudimo fondo	✓	✓
Vietos valdžios subsektoriaus	nevertinama	nevertinama

✓ – taisyklės laikomasi, ✗ – rizika taisyklės nesilaikyti

Esant valdžios sektoriaus deficitams, skolos ir BVP santykis 2021–2022 m. mažėja dėl palankios realiojo BVP ir palūkanų normų įtakos

